

Can Joan

Folgueroles

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Carrer Major, 5
Emplaçament Al tram inicial del carrer Major, davant del passatge de Sant Josep
Alçada: 542 m.s.n.m

Coordenades:

Latitud: 41.93827
Longitud: 2.31663
UTM Est (X): 443350
UTM Nord (Y): 4643148

Classificació

Número de fitxa 08083 - 88
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Popular
Segle XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: BCIL nº 12520-I (llinda portal) i BPU-AEA (edifici). Catàleg de béns a protegir del POUM de Folgueroles.
Data aprovació: dc., 30/06/2021 - 12:00
Número inventari IPA 46566
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 3533417DG4433S
Fitxes associades:

Autoria de la fitxa Adriana Geladó Prat

Data de registre de la fitxa: dj., 13/01/2022 - 14:27

Descripció

Edifici cantoner de planta rectangular, amb un gran espai enjardinat situat a les bandes de ponent i migdia, al que es pot accedir tant des del carrer Major com des de l'avinguda de l'Atlàntida. Presenta una coberta de teula àrab de dues vessants, amb el carener paral·lel a la façana principal i un ràfec bastit amb maons decorats amb figures geomètriques, sostingut amb una solera de llates i mènsules de fusta. Està distribuït en planta baixa, dos pisos i golfes, amb la façana principal orientada al nord-oest. Aquest parament presenta obertures rectangulars, amb els brancals bastits amb carreus de pedra i les llindes planes. Destaca el portal d'accés, amb la llinda gravada amb l'any 1757 i decorada amb un baix relleu rectangular que integra una de les lletres del monograma de Jesucrist (IHS) coronat amb una creu llatina, com a símbol del Calvari on fou crucificat. Al mateix temps, el brancal de llevant del portal és compartit amb una de les finestres de la planta baixa. També destaca la finestra situada damunt del portal, donat que té l'ampit delimitat amb unes clavellineres de pedra motllurades, aptes per posar-hi torratxes. La façana sud-oest també compta amb finestres rectangulars emmarcades amb pedra, tot i que restituïdes. La façana sud-est, orientada a la part de jardí posterior, presenta un porxo a la planta baixa i dues galeries obertes als pisos superiors. Les tres estructures estan sostingudes amb pilars arrebossats amb les impostes motllurades. Sota el porxo hi ha un portal d'accés rectangular, emmarcat amb carreus de pedra i la llinda plana. La galeria de la primera planta està delimitada amb una barana d'obra arrebossada, mentre que la del pis superior compta amb una barana de fusta. En aquest mateix nivell i formant part de la mateixa galeria, tot i que orientada a la façana sud-oest, hi ha una obertura d'arc rebaixat bastida amb carreus de pedra i amb les impostes motllurades. La construcció està bastida amb pedra desbastada i sense treballar de diverses mides, lligada amb abundant morter de calç i disposada de forma regular.

Al vestíbul interior, la casa compta amb un paviment de pedra natural regularitzat, diverses obertures rectangulars emmarcades amb carreus de pedra i amb les llindes planes, una escala de pedra amb la barana de fusta i un espiell de pedra amb forma de flor. En destaca el sostre embigat i diversos objectes de mobiliari antic com una pastera, estris agrícoles de ferro i una imatge religiosa dipositada dins d'una fornícula rectangular bastida amb fusta i vidre. A l'exterior, damunt del portal d'accés, hi ha una creu llatina de fusta que indica una de les estacions del Viacrucis.

Observacions:

Altres noms relacionats amb l'edifici: cal Gravat.

Història

Durant molt de temps, la casa fou propietat de la família Serrabou de Tavèrnoles. Un dels masovers que va viure en aquest edifici, en Joan Vilamala i Serra, fou qui donà el sobrenom de can Joan. Anteriorment, des de mitjans del segle XVII, la construcció era coneguda amb el sobrenom de cal Gravat, donat que

l'arrendatari que hi vivia tenia la cara marcada a causa de la verola. Pels volts de l'any 1775, la casa fou l'escenari d'un fet tràgic quan un bandoler conegut com el Serraller va matar i cremar tots els seus habitants per robar-los tot el que va poder. En l'actualitat, l'edifici és la seu del Grup de Recerca Folklorica d'Osona.

És probable que el baix relleu rectangular del portal d'accés sigui conseqüència de la mutilació que patiren la major part de les llindes del poble que tenien elements de connotació religiosa, durant el conflicte bèl·lic de la guerra Civil espanyola (1936-1939). Un cop finalitzat el conflicte, molts d'aquests símbols foren gravats de nou.

Bibliografia

ARUMÍ I BERGA, Pilar (Coord.) (2006). *Folgueroles casa x casa*. Folgueroles: Ajuntament de Folgueroles, p. 105.

MORATÓ, David; PONCE, Santi; ROVIÓ, Xavier; TORRENTS, Jacint; TORRENTS, Carme; VILAMALA, Joan; VILAMALA, Jordi; XUTGLÀ, Montserrat (2000). *Folgueroles. Societat i vida d'un poble*. Vic: Eumo Editorial, p. 116, 178.

NAVARRO ACEBES, Ferran (2021). *Catàleg de béns a protegir. R18/07 Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Folgueroles*. Consultat 24 octubre 2021, des de <https://dtes.gencat.cat/rpucportal/> Núm. Identificació A.09 i PAP.07.

ROVIÓ I ALEMANY, Xavier (2000). *100 Llegendes de la Plana de Vic*. Col·lecció Popular Llegendes, 4. Sant Vicenç de Castellet: Farell Editors, p. 75-77, 117.

ROVIÓ I ALEMANY, Xavier (2000). "La matança de cal Gravat de Folgueroles". *Festa Major de Folgueroles 2000*. Folgueroles: Ajuntament de Folgueroles.

Enllaços d'interès:

<http://invarquit.cultura.gencat.cat/>

<https://www.poblesdecatalunya.cat/element.php?e=13837>

